

sosialurin

telf. 147 20, 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevari: Fyritaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bláðmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Eitt slag í andlitið á Sundstein

Tað er eitt marghátligt álít, ið ein minniluti í lögtingsins grannskoðaranevnd (Óli Breckmann og Flemming Mikkelsen) hevur lagt fyrri Føroya lögting.

Fyri ikki so langari tíð síðan legði landsstýrið roknskapin hjá Strandferðsluni fyrri lögtingið. Hesin roknskapur var uppstillaður og grannskoðaður av grannskoðaravirknum Jógvan Sundstein. Roknskapurin, sum eisini umfataði rakstrarúrslitið í verandi fíggarárin var lagdur fyrri tingið av landstýrsmanninum Olafi Olsen. Tað var eingin tingmaður sum sýndi ella hevði orsök til at sýna nakran iva um telni í hesum roknskapi.

Seinni hendir so tað marghátligt, at Óli Breckmann og Flemming Mikkelsen royndu at leggja fram álít við somu roknskapinum hjá Strandferðsluni fyrri árinum 78/79 og 79/80 samt fyrri roknskapin í innverandi fíggarárin.

Telni hjá Óla Breckmann samsvara ikki við tey tøl, sum grannskoðaravirkni hjá Sundstein hevur lagt fyrri tingið via landstýrið. Til dømis hevur Óli Breckmann sett oman á raksturinn fyrri roknskaparárið 80/81 3 milliónir kr. sum Strandferðslan hevur lagt út fyrri landskassan og sum landskassin tí skyldar Strandferðsluni!

Annað dømi er hetta, at Óli Breckmann hevur lagt rentur og avdráttir oman á rakstrarúrslitið hjá skipum Strandferðslunnar — hetta er milt sagt marghátligt, tá hugsað verður um, at hesi tøl longu framanundan einaferð eru bókførd í landskassaroknskapinum.

Um hetta principp skuldi verið fylgt, so skuldi fyrri tað fyrsta nettovinningurin av seluni av Dúgvuni uppá 3,8 mill. kr., verið bókaður hjá Strandferðsluni og ikki hjá landskassanum. Hetta hevur Óli Breckmann sjálvsagt ikki gjørt. Fyri tað annað má hetta principp gjøgnum fæst fyrri allar almennar stovnar og ikki bara fyrri Strandferðsluna, um nakað samanberingsgrundarlag skal kunna vera tilstaðar millum teir ymsku stovnar.

Løgtingið kann ikki góttaka, at rentur, avdráttir og avskrivningar fyrri eitt skip, sum Strandferðslan keypir, verða bókførd í Strandferðsluroknskapinum, meðan t. d. ein brótt, sum Landsverkfrøðingurin keypir frá ávisum firma í Havn verður bókførd við rentum, avdráttum og avskrivningum í landskassaroknskapinum. Ein tilfelli framferð vil jú geva bæði lögtingi og almenningi eina skeiva mynd av fíggarstøðini hjá teimum ymsku stovnunum.

Spurningurin er nú, hvat endamálið er við eini slikari framferð frá Óla Breckmann (vit fríkenna Flemming, tí vit ivast ikki í, at hann ikki hevði lisið álitið, áðrenn hann skrivaði undir).

Er endamálið hetta: at skaffa lögtinginum so nógvur upplýsingar sum gjørligt um ein almennan stovn, ella er tað eitt heilt annað.

Vit ivast ikki!

Endamálið er í fyrstu at lögja at koma Strandferðsluni í ringt orð millum manna. Hetta prógvar tann heilt ótrúliga ósakliga forsiðan á Dagblaðnum herfyri. Men størsti politiski skemdagestur í Føroya søgu hevur helst eitt annað endamál við. Tann, sum lesir bæði ritini við Strandferðslutlunum, má spyrja hvør sigur satt: Óli Breckmann ella partamaður hansara stjórnin í P/f Grannskoðaravirknum Jógvan Sundstein? Vit ivast ikki í, hvør teirra sigur satt. Vit konstatara samstundis, at álitið hjá Óla er ætlað til innanhýsisbrúk í fólkaflokkinum. Hetta tí, at álitið samstundis, sum tað er eitt álóp á Strandferðsluna, er eitt beinleiðis slag í andlitið á partamanni Óla, Jógvan Sundstein.

Hilmar — drív á

Ein sum skrivur seg d. j. hevði herfyri eina atfinning at Hilmar Bech tí hann hevði funnist at nýggja landsstýrinum í eini grein í sosialinum. Tað er av góðum grundum, at Hilmar finnst at, tí sum øllum kunnugt hevur man einki at gleða seg til tá ið borgarligir atfurdalsflokkar sleppa at royna seg. Tað átti d. j., sum fyrrverandi javnaðarmaður, at vita alt um. Tá eg sigi fyrrverandi javnaðarmaður, so er tað tí, at eg fái meg ikki at trúgva, at hann enn er javnaðarmaður sum hann nú skrivur. Nú er tað so leiðis, at eg minnst tá hesin sami d. j. Sørensen rakkaði niður á allar hinar flokkarnar og serliga niður á teir flokkar, sum nú mynda stjórn. Tí teir vóru ikki nóg sosialistiskir. Men hvat sigur sami maður í dag? Jú Javnaðarflokkurin hevur svipt stevnu sína, tí hann gongur inn fyrri stovnssetan av landsbanka, landshandli og at landið skal fáa innlit í fiskasølumál.

At D. J. skal koma sær at koma fram við eini so stórarlygn sum at siga, at P. M. Dam og J. H. Danbjørg høvdu als ikki verið fyrri hesum. Tað passar ikki. Tí, lesur man hvat hesir skilamenn skrivaðu, so var tað júst hetta, at tað almenna skuldi hava meira at siga ið okkara samfelagi og ikki bert tey fáu. Og hvat er meira náttúrligt enn tað? Onki, — og tú biður Hilmar um at tuga. Hvi skal hann tað? Er tað tí at landsstýrið skal fáa frið at sova? Nei, Hilmar — drív nú a, og gevst ikki fyrr enn javnaðarpolitikkurin hevur sigrað. Nú er at dikja teir undir við uppskotum og ikki lurta eftir hvat D. J. Sørensen og hansara harkalið sigur.

Minnist meg rætt, so hevur hesin sami D. J. sitið á tingi fyrri Javnaðarflokkinn.

Tá var hann lika skjótur við penninum sum nú. Men orðini vóru onnur. Tá ávarðaði hann móti øllum antisosialistiskum kreftum, men endaði hann tó sjálvur í sama leypinum. Tað var stuttligt at lesa tað hann tá skrivaði, hvussu væl hann vardi okkara sjónarmið saman við P. M. Dam og Danbjørg og øðrum javnaðarfólki.

Suðringur

Løgmaður hevur talað!

Í Sosialinum nr. 5 hevði eg eitt lesarabráv, sum eg nevndi: Hann, sum visti alt. Onkur helt, at heldur rivan var tikið til, tá eg endaði brævið við c. b.

Valdur løgmaður ert tú, men «løgmaður» verður tú ongantíð. Altíð, altíð fert tú at standa í skugganum av sjálvum løgmanni. Tú røkkur honum ikki at

knæsbótunum. c. l. Ein annar helt, at fyrst mátti hesin nýggi løgmaður sleppa at royna seg.

Jú, sanniliga, nú hevur Pauli E. roynt seg, og úr

slitið kenna vit. Maðurin, sum visti alt, dugdi alt og meinti alt, hevur fyrri øllum Føroya fólki boðað frá, at hann einki veit og sostatt heldur ikki veit,

Svend á Grundini farin

Fyri mong kom tað dætt við at frætta, at Svend á Grundini, Svend Poulsen, fyrrverandi telefonmeistari, slóknadi mikudagin tann 25. mars. Tí líka til tað síðsta var Svend eins livsgladur og lættlyntur sum flest øll kendu hann. Fyri tey, sum meira tíðan hittu Svend, var tað greitt, at heilsan var farin at bila og, at kreftirnar vóru farnar at ganga undan.

Svend var borin í heim 16. mai 1904 á Eiði. Foreldrin vóru Poul á Grundini og Anna Sofia á Látrinum. Svend var yngstur av teim kendu Grundabrøðrunum. Hinir vóru Jógvan Skýlindal og Poul á Grundini, ið allir komu at útinna teir livsyrki á Telefonverkinum.

Longu í 1918, 14 ára gamal, fór Svend at arbeiða saman við pápanum uppá telefon. Serliga var tað viðlíkahald og gerð av linjum bygdanna millum. Nógva av hesum arbeiði var eitt beinleiðis framhald og fullfíggið av tí verki, sum varð byrjað av Ólavi á Heygum í 1905 og sum lögtingið vírtók í 1906. Svend var við til alla útbýgging Telefonverksins, og tá ið jorkabólar vóru tiknir í nýtslu síðst í tjúgunum, var tað hann, sum fekk hetta arbeiði um hendi. Innan hetta oki starvaðist hann líka til hann legði frá sær vegna aldur



í 1974.

Hansara dugnaskapur og ágrýtni var eyðkent. Tað, hann legði frá sær, var valaarbeiði. Enn eru kaðalar í nýtslu, sum Svend greiddi úr hondum fyrri meira en fimti árum síðani. Til skjals eru eisini nógvar arbeiðsætlanir fyrri fullfíggið kaðalnet fyrri nógvar bygdir, men ráðini vóru vándlig og torført var at fáa pening til vega. Tí tað var eingin, ið froddi seg meira enn Svend yvir at sigga, at nógva av ætlanum hansara tey seinna árin gjordist

veruleiki sum partur av automatiseringini.

Svend var altíð fryntligur og livandi. Fyrstu ferð, vit hittust, var í 1948. Svend arbeiðdi kaðal í einum tjaldi í Gjógvarátuni í Fuglafirði. Eg var skúladrangur og gekk har og forvitnaðist við eini slátráðu í hondini. Svend var eisini forvitin og sama kvöldið í góðum summarveðri, fóru vit báðir niðan á Trælavátn at veida sil.

20 ár seinna kom eg sjálvur at starvast á Telefonverkinum. Tað fyrsta, sum Svend bar

uppá mál, var, um eg mintist, tá vit vóru uppá á Trælavátnaskarði. Hetta visti seg ikki at vera nakað eindomi, tí tá ið eg var so heppin at ferðast út á bygd saman við Svend í starvsorindum, var tað ikki bert eitt eyðkenni, at øll kendu Svend, men so sanniliga kendi Svend bæði børn, yngri og eldri, og hann dugdi harafturat so sera væl at greiða frá hendinum, søgu og ætt. So væl kendi hann fólk, at sá hann eitt barn, kundi hann beinan vegin siga, hvør ættin var.

Í 1969, tá ið Svend hevði starvast á Telefonverkinum í fimti ár, fekk hann Kongens Fortjenstmedalje fyrri drúgva og trúgva tænastu. Tá ið Svend legði frá sær í 1974, hevði hann starvast í meira enn fimtifimm ár fyrri verkið.

Hann var síðani ein dagligur og vælkominn gestur millum starvsfólkið. Hann fylgdi við og tók livandi lut í øllum verkinum viðvíkjandi.

Í samkomum á verkinum vóru Svend og Sanna altíð ein hugnaligur partur eins og blíðskapur teirra altíð var burturav, tá ið onkur av okkum vitjaði inn á gólvíð.

Hjá Sannu er saknurnin stórstur, men saman við henni hava vit øll nógva góð minni um Svend.

Sólbjörn